

همیشه‌ها

صفحه
آخر

هر که را با خط سبزه سر سودا باشد
بازی از این دایره بیرون نینهد تا باشد
حافظ

■ حضرت امیر المؤمنین علی؛

هزار دوست و همنشین، بسیار نیست، ولی یک دشمن برای آدمی زیاد است.

■ آذان ظهر: ۱۱:۴۸ ■ غروب آفتاب: ۱۷:۰۷
■ آذان مغرب: ۱۷:۲۶ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۰۶
■ آذان صبح فردا: ۵:۰۴ ■ طلوع آفتاب فردا: ۶:۳۹

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری

■ مدیر مسئول: عبدال... گنجی

■ سردبیر: دانیال معمار

■ پدیرش آگهی:

■ تلفن: ۸۴۳۲۱۰۰۰

■ توزیع و اشتراک:

■ موسسه نشر گستر امروز نیوز

■ چاپ: همشهری

■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (ج)، کوچه شهید سیدکمال فرینی، شماره ۱۴

■ کدپستی: ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶-۱۹۶۶۶-۱۹۶۶۶

■ تلفن: ۲۳۰۳۳۰۰۰، ۲۳۰۴۶۰۶۷، ۲۳۰۴۶۰۶۷

■ همشهری: www.hamshahrionline.ir

■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

تقویم / رویداد

پایتخت سال‌های دور ایران

طبیعتا نوشتن راجع به تأسیس یک شهر، غیر عادی است چون به جز شهرهای جدید، شهرهای قدیمی به مرور ساخته شده و توسعه پیدا کرده‌اند و بعد است که شهری را اول بسازند و بعد سر روز معین دم دروازه شهر بایستند و بگویند: «حالا بریم تو». اما شهری مثل قزوین، کمی فرق دارد و یک تاریخ تأسیس مشخص برای آن تعیین شده که برمی‌گردد به سال ۲۴۵ هجری قمری. نام اولیه قزوین «ارساس» بوده که در زمان ساسانیان به آن «کشون» می‌گفتند. یکی از دلایل این نامگذاری این بوده که قوم کاسب که از حاشیه‌های دریای خزر بودند، به این منطقه مهاجرت کرده بودند. بنای اولیه شهر را شاپور اول - مؤسس ساسانیان - گذاشت و اسمش هم شاد شاپور شد. سیاه اسلام در سال ۲۱ هجری قمری آن را فتح کرد. کاسین بعد از ورود اعراب، مغرب شده و قزوین تلفظ می‌شد و در زمانی که اسماعیلیان در قلعه‌های الموت بودند، محل جنگ و گریز آنها و حاکمان محلی بود. قزوین با وجود آرزو له مهیب در قرن پنجم، به راهش ادامه داد تا شاه طهماسب صفوی از خور حمله عثمانی، از اردبیل به قزوین آمد و این شهر را پایتخت خود کرد. قزوین تا زمان شاه عباس همچنان پایتخت بود. نخستین خیابان تاریخ ایران که مستقیم و مسطح بود، در این شهر ساخته شد. عمارت چهل ستون، عالی قاپو، مسجد جامع... هم در این زمان کوتاه در قزوین ساخته شدند. این بناها بعدا ابعاد وسیع تری در اصفهان - پایتخت جدید صفویان - ساخته شد. قزوین بعدها به واسطه نزدیکی به پایتخت جدید - تهران - مهم تر شد و گوناگون ورود نیروهای متفقدین در آ جنگ جهانی به داخل ایران بود. کودتای رضا خان از همین شهر کلید خورد و آتوبان این شهر تا تهران، از نخستین بزرگراه‌های کشور بود. قزوین شهر مشاهیر هم هست: حمدالله مستوفی، دهخدا، سید اشرف‌الدین حسینی (نسیم شمال)، عماد الکتاب، حاج محمد تقی زغانی (شهید ثالث)، میر عماد، بهال‌الدین خر مشاهی، شهید رجایی و شهید بابایی نمونه‌هایی از این مشاهیر هستند.

پولدارهای کثیف!

قایق‌های لوکس و هواپیماهای اختصاصی یک درصدهای دنیا که پولدار هستند، معمولاً از تمیزی و لوکس بودن برقی می‌زند اما پشت این ظاهر براق و واقعیتهای کثیف پنهان شده؛ یک درصد پولدارهای جامعه، به اندازه ۱۰ فقیر جامعه به محیط زیست آسیب وارد می‌کنند و آن را آلوده می‌کنند. به گزارش گاردین، این یافته در تحقیقی مفصل که دو دهه سبک زندگی مردم پولدار در انگلیس را بررسی کرده به‌دست آمده است. این تحقیق، که می‌توان نتایج آن را به دیگر کشورهای دنیا تسری داد، آشکار می‌کند که سبک زندگی پرکرین «خیگان آلاینده»، بسیار ویرانگرتر از بخش‌های زیادی از جامعه است. براساس آن، میزان آلاینده‌های یک انسان با درآمد کم در ۲۶ سال، برابر با آلاینده‌های فقط یک سال یک ابرپولدار است. در این تحقیق، میزان استفاده از جت‌های شخصی و مسافرت‌های هوایی، شاخص اصلی تولید گازهای گلخانه‌ای در نظر گرفته شده است. براساس آن، میزان گازهای گلخانه‌ای تولید شده توسط افرادی

که ۱۷۰ هزار پوند و یا بیشتر در آمد دارند، بسیار بیشتر از گازهای گلخانه‌ای تولید شده توسط ۳۰ درصد مردم با درآمد کمتر از ۲۱ هزار پوند بوده است. تهیه کنندگان این تحقیق گفته‌اند که اگر از دو دهه پیش مالیات تولید کرین از قشر ابرثروتمند انگلیس گرفته می‌شد، دولت ۲۶ میلیارد پوند درآمد به‌دست می‌آورد. سبک زندگی یک درصد پولدارهای دنیا در کشورهای توسعه‌یافته و در

گربینویچ

تولد در ۱۰ هزار متری زمین

خانم‌هایی که در هفته‌های آخر بارداری هستند، معمولاً بدون مشورت پزشک سوار هواپیما نمی‌شوند. یک خانم جوان ۲۱ ساله هم دقیقاً همین کار را کرده و قبل از سفر هوایی، با پزشکان مشورت کرده بود. اما به یک باره، درد زایمان در ۱۰ هزار متری زمین سراغش آمد و خوش شانس بود که مسافران هواپیما کاربلد و مهربان بودند و او و نوزادش را نجات دادند.

این خانم که ۳۲ هفته باردار بود، به همراه خواهرش از انگلیس به جامائیکا سفر می‌کرد تا پیش مادرش باشد. وقتی درد زایمان او شروع شد، خدمه هواپیما در انتهای سالن محلی را برای او در نظر گرفتند و خلیان در بلندگوی هواپیما وضعیت را اعلام کرد و پرسید آیا هست که بتواند به این خانم کمک کند. خوشبختانه ۴ نفر، داوطلب همکاری شدند و بعد از ۲۰ دقیقه، نوزاد پسر متولد شد و خلیان هم با اعلام اینکه مسافر جدید به هواپیما اضافه شده، تولد او را به همه تبریک گفت.

فرار جمعی شیرها

یک نمایش که برای سرگرم کردن مردم در سیدنی برگزار شده بود، یکباره به یک کابوس عمومی تبدیل شد چون مشیری، به‌صورت همزمان و گله‌ای از قفس خود در باغ وحش شلوغ فرار کردند و مقامات را وحشت‌زده کردند. بعد از اینکه این شیرها، در محوطه دیده شدند، سریعاً به مقامات باغ وحش اطلاع داده شد و آنها هم تمام محوطه را قرنطینه کردند. گروه جست‌وجو و مربیان شیرها سریعاً به جایی که احتمال داده می‌شد این حیوان‌ها آنجا باشند اعزام شدند و خیلی زود، شیرها دوباره در قفس‌هایشان بودند. اما همین مسئله، بحران‌ساز شد و مقامات باغ وحش گفته‌اند به‌صورت مفصل در این باره تحقیق خواهند کرد. در سال ۲۰۰۹ هم یک شیر از باغ وحش دیگری در سیدنی فرار کرده بود و در نهایت با شلیک تیر کشته شد.

مردی با ۱۸۸ دواج

از دواج، برای عموم مردم دنیا پدیده‌ای است که معمولاً یکبار آن را در زندگی تجربه می‌کنند. افراد کمتری دو یا چندبار ازدواج می‌کنند اما آیا کسی هست که ده‌ها بار ازدواج کرده باشد؟ بله هست؛ یک مرد آندونزیایی در منطقه‌ای در جاوه شرقی، قرار است بزودی برای هشتاد و هشتمین بار ازدواج کند. به گزارش رسانه‌های آندونزیایی، این مرد ۶۱ ساله احتمالاً بیشتر از هر انسان دیگری، به‌صورت رسمی ازدواج کرده و البته دست برادر هم نیست. او قرار است در هشتاد و هشتمین ازدواج خودش، با یکی از همسران سابقش دوباره پیوند احتمالا نه چندان ابدی ببندد. این مرد، قبلاً در هشتاد و شصتمین ازدواجش با این خانم، زیر یک سقف رفته بود. آقای داماد مز عذر دار است و گفته است که نمی‌تواند به درخواست زنان برای ازدواج، نه بگوید. او درباره همین عروس خانم گفته است: «خیلی وقت پیش جدا شدیم اما هنوز بینمان عشق وجود دارد.» از دواج پیشین آنها، کلا یک ماه دوام داشته است. این داماد خستگی ناپذیر، نخستین بار وقتی ۱۴ سال سن داشته ازدواج کرده و تنها دو سال با نخستین همسرش زیر یک سقف بوده است. او گفته است به‌خاطر رفتارهای محبت‌آمیز با زنان، آنها را به‌خود جذب می‌کند و راز موفقیتش این است که به احساسات آنها لطمه وارد نمی‌کند.

اول آخر

بچه‌ها در مجیدآباد همدان ■ عکس: پوری پاکیزه

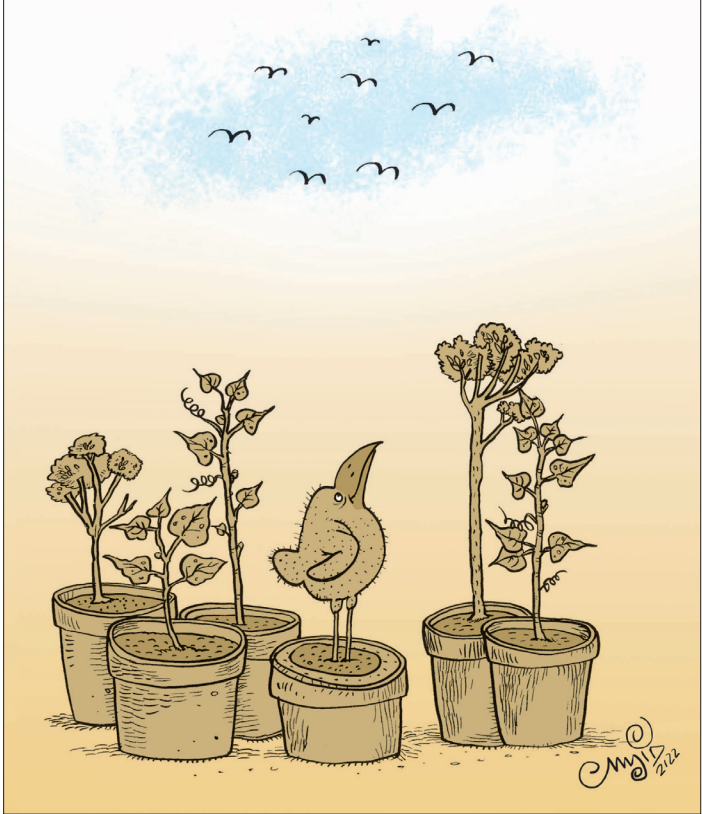
فرهنگ و زندگی

تنش نه؛ بحران

باور داشته باشیم یا نه، خطر بی‌بی در ایران از حد یک هشدار گذشته و به واقعیتهای تبدیل شده است که هر لحظه بخشی از پیامدهای وحشتناک آن در خبرها منتشر می‌شود و انطور که کارشناسان می‌گویند، فقط ۲۰ سال تا رسیدن به مرزهای فقر آبی فاصله داریم. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد سرانه آب در ایران در اقیانوس ۱۴۲۰ لیتر در ۱۰۶ میلیون نفر جمعیت، به ۹۷۶ مترمکعب خواهد رسید و این یعنی آب جیره‌بندی خواهد شد و دیگر نمی‌توانیم با باز کردن شیر آب، یک لیوان آب سالم بنوشیم یا روستاهایی که به‌منبع آب لوله‌کشی دسترسی ندارند، باید ساعت‌های بیشتر و مسافت‌های طولانی‌تری را برای آوردن آب به خانه‌هایشان طی کنند. براساس استانداردهای بین‌المللی وقتی سرانه آب در هر کشوری به زیر هزار مترمکعب برسد، به مفهوم بحران آبی در آن کشور است. گزارش‌های مرکز ملی خشکسالی هم نشان می‌دهد که چشم امید دوختن به آسمان برای حل ورشکستگی آبی ایران هم کافی نیست. رئیس اتاق بازرگانی ایران گفته: «گزارش سازمان ملل نشان می‌دهد که اگر ایران به همین منوال جلو برود در ۲۰ سال آینده تصور موجود زنده در این کشور دور از انتظار است. ایران ۱۰ سال فرصت دارد که از این چالش جلوگیری کند و ما می‌توانیم این بحران را مدیریت کنیم؛ مشروط به اینکه کشت زعفران به اردیبهشت نرود و بزرگ‌ترین کشت‌هندوانه به مناطق شرقی ایران منتقل نشود و ما از صادرکننده نمونه‌های هندوانه تقدر نکشیم.» و این یعنی کشاورزی ما برای بارندگی خیلی بیشتر از میزان فعلی انجام می‌شود، اما همچنان کشاورزان بیشتر از پتانسیل موجود در کشور کشت می‌کنند و این می‌تواند پیامدهای وحشتناکی را به همراه داشته باشد؛ مهاجرت، جنگ آب، غیرقابل زندگی شدن برخی شهرها و... ضمن اینکه الان یکی از مشکلات کشور وضعیت وخیم سفره آب‌های زیرزمینی است. طی سال‌های گذشته دست و دل‌پازانه چاه عمیق حفر کرده‌ایم و با استفاده از بمب‌های آب، منابع عمیق زمین را برای کشاورزی و شرب بیرون کشیده‌ایم و به همین دلیل با کسری مخازن آب زیرزمینی مواجه هستیم؛ بنابراین وقتی ایران وارد بحران آبی می‌شود، دیگر آبی زیر زمین وجود ندارد که از آن استفاده کنیم. همانطور که می‌دانید برداشت آب زیرزمینی پدیده فرونشست را تشدید می‌کند و ممکن است یک روز همینطور که در حال راه رفتن هستیم، زیر پایمان خالی شده و به چندین متر زیر زمین سقوط کنیم یا با خالی شدن زیرخانه‌ها، کل سرمایه‌مان نیست و نابود شود. به هر حال تغییرات اقلیمی اجتناب‌ناپذیر است، اما چیزی که می‌تواند کمی کارساز باشد و باید تغییر کند، رفتار ماست. اگر منابع آبی را مدیریت نکنیم، در کنار صرفه‌جویی، تغییر الگوی کشت نداشته باشیم، فکر ما از لحاظ منابع طبیعی بیشتر و بیشتر می‌شود و شاید ۲۰ سال آینده برخی از مناطق کشور برای زیست مناسب نباشد و ما مجایی برای زندگی در ایران نداشته باشیم.

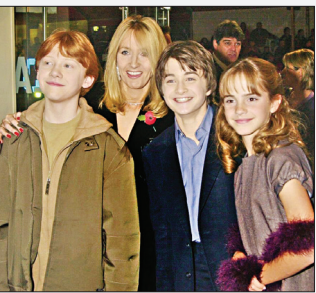
آخر مصور

■ در آرزوی پرواز آرزو: مجید صالحی

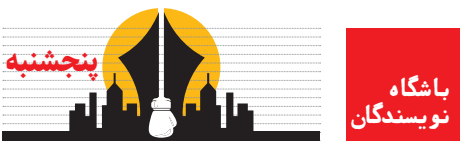
دنیای جادو بر پرده جادویی

میلیون‌ها کودک و البته بزرگسال، در چهارم نوامبر ۲۰۰۱ سحرانجام به آرزوشان رسیدند و نخستین فیلم از مجموعه فیلم‌های هری پاتر، در جشنواره فیلم لندن روی پرده رفت. این فیلم، که نخستین فیلم از مجموعه اقتباس‌های سینمایی از کتاب‌های هری پاتر، نوشته جی کی رولینگ بود، با استقبال بی‌نظیری مواجه شد و مقدمه‌ای بر یکی از جذاب‌ترین مجموعه فیلم‌های تاریخ سینمای کودکان بود. مجموعه کتاب‌های هری پاتر، قبل از این فیلم‌ها هم شهرتی جهانی داشتند و به تصویر کشیدن آنها، زیر نظر نویسنده، علاقه‌مندان به دنیای مدرسه هاگوارتز و دنیای جادو را بیشتر کرد. این فیلم‌ها، روایتگر تقابل بخش خیر دنیای جادو به رهبری هری پاتر،

جی کی رولینگ در کنار بازیگران اصلی فیلم هری پاتر

دانش آموز برگزیده هاگوارتز، با بخش شر دنیای جادو به رهبری ولدمورت خبیث است. فضای جادویی، روایت جذاب و گیرا و فضاهای چشم‌نواز این فیلم‌ها، میلیون‌ها نفر را به سینماها در سراسر دنیا کشاند و نزدیک به ۸ میلیارد دلار برای تولیدکنندگان فیلم درآمد به همراه داشت.

باشگاه
نویسندگان

مسیر دوچرخه‌سواری پیش روی شماسات

مهتاب خسروشاهی

روزنامه‌نگار

چند بار تصمیم گرفته‌اید مسیری را با دوچرخه‌های اعم از دوچرخه شخصی یا دوچرخه‌های موسوم به «بیدود»، طی کنید؛ اما از تصادف ترسیده‌اید؟ اگرچه مسیرهای دوچرخه‌سواری مشخص هستند، اما در هر بار دور زدن میدان یا بعضی از جابه‌جایی‌ها در غیرمسیر مشخص دوچرخه‌سواری، امکان تصادف و مرگ وجود دارد. شهر «گلاسکو» در بریتانیا، نخستین شهری است که این هراس را با تدبیری کوچک امامهم از دل دوچرخه‌سواران و رانندگان از بین برده است. این طرح، یکی از طرح‌های در دست اجرای بریتانیا موسوم به «امنیت جاده‌ای» است.

با تصمیم شورای شهر گلاسکو، علائم الکترونیکی «دوچرخه» در مسیرهای جاده‌ای این شهر نصب خواهند شد. این تابلوها قرار است توسط دوچرخه‌سواران فعال شوند. این علائم هشدار، تابلوهای LED هستند که پس از فعال شدن، حضور دوچرخه‌سواران در مسیرها را به رانندگان هشدار می‌دهد. این فناوری دومین تجربه شهر گلاسکو در راستای استفاده از حسگرهای هوشمند برای هشدار به رانندگان است. یکی از نکته‌های جالب درباره این تابلوها، نصب آنها در مسیرهای کم‌دید است. به این دلیل که در این مسیرها خطر چرخش در مسیر خودروها وجود داشته و ممکن است رانندگان با دوچرخه‌سواران برخورد کنند. اضافه کردن عبارت «مسیر دوچرخه‌سواری پیش روی شماسات» از دیگر ابتکارات این تابلوهاست. در واقع علاوه بر تصویر دوچرخه، این عبارت نیز در پایین تابلوها روشن شده و به این ترتیب این نخستین بار خواهد بود که این عبارت نیز به‌صورت زیرنویس، در تابلوی راهنمایی رانندگی آورده می‌شود.

آزمایش این طرح در یک نقطه پربرخورد یعنی تقاطع خیابان «بر کلی» و «کلر مونت» حاکی از آن است که درصد برخورد دوچرخه‌سواران با خودروها به‌طور چشمگیری کاهش یافته است.

«انگوس میلار»، مشاور این طرح و مشاور حمل‌ونقل و آب و هوا می‌گوید: «این طرح در تلاش است تا با ایجاد ایمنی راه‌های شهری و بین‌شهری، دوچرخه‌سواری را به‌عنوان وسیله حمل‌ونقل امن و سالم در دسترس شهروندان قرار دهد. در واقع در تلاش هستیم تا دوچرخه‌سواری را از وسیله حمل‌ونقل تفریحی به وسیله حمل‌ونقل روزمره تبدیل کنیم» او اضافه می‌کند: «یجاد شهری ایمن برای دوچرخه‌سواران هدف بلندمدت شورای شهر گلاسکو است.» به گفته میلار، این تابلوها که دارای حسگرهای هوشمند بوده و نور آنها از انرژی خورشیدی تأمین می‌شود، طرحی کاملاً نوآورانه و سازگار به محیط زیست است. در این طرح از منابع مالی و سیستم حمل‌ونقل اسکانلند نیز کمک گرفته شده است.

بوک مارک

خوشه‌های خشم

جان اشتاین‌بک اتومبیل‌های مهاجران در کوره‌راه‌ها می‌خیزد، به شاهراه می‌رسید و در جاده بزرگ، به‌سوی مغرب راه می‌افتاد. اتومبیل‌ها سپیده‌دم مانند ساس‌ها به جانب باختر می‌گریختند و تا پشت روز به خاک می‌رسید و تاریکی غافلگیرشان می‌کرد، گرد هم می‌آمدند و در گوشه برکهای دور هم می‌لولیدند. مهاجران حس می‌کردند که از دست رفته و متلاشی شده‌اند، چون همه از جایی می‌آمدند که بی‌نواهی و اندوه بر آن فرمان می‌راند - آنجا که تحقیر شکست را تحمل کرده بودند - و چون همه به جانب کشور تازه و شگفتی می‌رفتند، دور هم جمع می‌شدند، با یکدیگر حرف می‌زدند، زندگی‌شان، خوراکی‌شان و آنچه از سرزمین جدید انتظار داشتند، همه را با هم تقسیم می‌کردند.

دیالوگ

نارنجی پوش

داریوش مهرجویی + خوشحالی؟
- واسه چی؟
+ اینکه دادگامو بردی.
- نه! ای کاش تورو برده بودم...